

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/128758,Odsloniecie-tablicy-pamiatkowej-IPN-poswieconej-mlodym-ofiarom-Grudnia-70-Gdynia.html>
26.04.2024, 17:36

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej IPN poświęconej młodym ofiarom Grudnia '70 - Gdynia, 17 grudnia 2020

„Tamta, komunistyczna władza, strzelała nawet do dzieci, 15-latków. Instytut Pamięci Narodowej pamięta o ofiarach” - mówił podczas uroczystości dr Jarosław Szarek, prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

Z inicjatywy Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Gdańsk 17 grudnia odbyło się odsłonięcie tablicy pamiątkowej na budynku SKM w Gdyni Wzgórzu Św. Maksymiliana, poświęconej młodym ofiarom Grudnia '70, zastrzelonym przez milicję i wojsko w okolicach przystanku SKM (pamięci: Apolinarego Formeli l. 20, Stanisława Lewandowskiego l. 26, Jerzego Skonieczki l. 15, Zbigniewa Wycichowskiego l. 20, Waldemara Zajczonki l. 20, Janusza Żebrowskiego l. 17).

Prezentacji upamiętnienia dokonał prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek.

- Odsłaniania dziś tablica jest symbolem grudniowego bólu. Tamta, komunistyczna władza, strzelała nawet do dzieci, 15-latków. Instytut Pamięci Narodowej pamięta o ofiarach. Odwiedzamy groby, składamy kwiaty, palimy znicze w Szczecinie, Gdańsku, Gdyni, Elblągu - mówił prezes IPN.

- Dziękuję Instytutowi Pamięci Narodowej za to upamiętnienie i za pamięć o ofiarach Grudnia '70. Jestem przekonany, że gdynianie, mijając tablicę codziennie w drodze do pracy, przystaną na chwilę, by pomyśleć i oddać hołd zamordowanym - mówił prezydent Gdyni Wojciech Szczurek uczestniczący w ceremonii.

Poświęcenia tablicy dokonał ks. dr Maciej Kwiecień, dyrektor Radia Plus.

W zamkniętej ceremonii, z powodów obostrzeń epidemicznych, wzięli udział wyłącznie organizatorzy tj. przedstawiciele IPN, PKP, miasta Gdyni. Uroczystość relacjonowały licznie obecne media.

1970
GRUDZIEŃ

*...Ludność Gdyni stała się ofiarą niewinnego i niezawinionego męczeństwa,
ofiarą bestialskich rozkazów wykonywanych przez organa milicji...*

Ks. Hilary Jastak

PAMIĘCI

Apolinarego Formeli 20 lat
Stanisława Lewandowskiego 26 lat
Jerzego Skonieczki 15 lat
Zbigniewa Wycichowskiego 20 lat
Waldemara Zajczonki 20 lat
Janusza Żebrowskiego 17 lat

ofiar zbrodni komunistycznej zastrzelonych 17 grudnia 1970 r. nieopodal tego miejsca
w czasie brutalnie tłumionych manifestacji przez milicję i wojsko

W 50. rocznicę Grudnia '70
Instytut Pamięci Narodowej

W związku z sytuacją epidemiczną i obowiązującymi przepisami sanitarnymi (do 27 grudnia 2020 r. w zgromadzeniach publicznych może uczestniczyć maksymalnie 5 osób) nie możemy zorganizować otwartej uroczystości. Jako główny organizator nie chcemy narażać rodzin ofiar Grudnia '70 oraz uczestników rewolty grudniowej zakażeniem COVID-19. Gdy ograniczenia sanitarne zostaną zniesione planujemy zorganizować publiczną uroczystość z udziałem najbliższych ofiar Grudnia '70 upamiętnionych przez IPN.

Informujemy dodatkowo, że IPN Gdańsk rozsyła do placówek oświatowych i instytucji kultury bezpłatne broszury OBUWiM „Grudzień 1970 na Wybrzeżu Gdańskim. Pamięci ofiarom zbrodni komunistycznej” zawierające biogramy zamordowanych oraz informacje o miejscu spoczynku ofiar Grudnia '70. [Publikacja jest dostępna dla wszystkich online.](#)

Rodziny ofiar upamiętnionych na tablicy otrzymają od Instytutu przesyłki z trzema najnowszymi publikacjami IPN na temat Grudnia '70.

Apolinary Formela

Apolinary Łukasz Formela, lat 20, zatrudniony w Przedsiębiorstwie Połowów Dalekomorskich i Usług Rybackich "Dalmor". Postrzelony w rejonie obecnego Wzgórza Św. Maksymiliana.

15

Stanisław Lewandowski

Stanisław Lewandowski, lat 26, robotnik Stoczni Gdyńskiej, miał narzeczoną, ustalili datę ślubu na 26 stycznia 1971 r. Został zastrzelony przy ul. Żwirki i Wigury w Gdyni, niedaleko pogotowia ratunkowego, prawdopodobnie przez pociski wystrzelone z helikoptera.

Jerzy Skonieczka

Jerzy Skonieczka, lat 15, uczeń szkoły podstawowej, 17 grudnia nie brał udziału w manifestacjach. Widząc walki uliczne w okolicach Wzgórza Nowotki (obecnie Wzgórza Św. Maksymiliana) uciekał w stronę szkoły przy ul. Kieleckiej.

14

Zbigniew Wycichowski

Zbigniew Klemens Wycichowski, lat 20, zginął, bo martwił się o brata wracającego ze szkoły w Gdańsku i wyszedł po niego. Postrzelony w okolicach przystanku kolejki Gdynia Wzgórze Nowotki (obecnie Wzgórze Św. Maksymiliana), zmarł po miesiącu agonii.

Waldemar Zajczonko

Waldemar Zajczonko, lat 20. W październiku 1970 r. rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego w Gdańsku. Zginął postrzelony w godzinach południowych w okolicy przystanku Gdynia Wzgórze Nowotki (obecnie Św. Maksymiliana).

Janusz Żebrowski

Janusz Żebrowski, lat 17, uczeń. Nie brał udziału w demonstracji. Zginął w okolicy przystanku Gdynia Wzgórze Nowotki (obecnie Św. Maksymiliana) lub w rejonie pogotowia ratunkowego przy ul. Żwirki i Wigury.

